

جامعه‌شناسی روستائی در آمریکا نزدیک یک قرن است که به‌عنوان رشته جداگانه‌ای از جامعه‌شناسی شناخته شده است. نخستین انجمن جامعه‌شناس روستائی در سال ۱۹۳۷ تشکیل شد و به‌دنبال آن مجله جامعه‌شناسی روستائی انتشار یافت که در آن نتایج بررسی‌های انجام شده در زمینه مسائل روستائی منتشر می‌شد. می‌توان گفت که پیدایش جامعه‌شناسی روستائی در آمریکا ناشی از مشکلات بود که در زندگی مردمان روستائی وجود داشت، به همین جهت بیشتر جنبه کاربردی پیدا کرد.

در اروپا جامعه‌شناسی روستائی پس از جنگ جهانی دوم روی کار آمد. اما این امر به معنی آن نیست که جامعه‌شناسی روستائی از آمریکا به اروپا صادر شده باشد. در اروپا از گذشته‌های دور بررسی‌های روستائی در کنار دانش‌هایی چون: جغرافیا، تاریخ، مردم‌شناسی، اقتصاد کشاورزی در بسیاری از سرزمین‌ها جریان داشته است.

بررسی‌های روستائی، در اروپا بر پایه یک سنت پژوهشی پرسابقه‌ای استوار می‌باشد و میان سال‌های ۱۸۹۰ و ۱۹۲۵ تحقیقات روستائی چندی انجام گرفته است. اما پژوهش‌های گسترده‌تر جامعه‌شناسی چه در زمینه‌های روستائی و چه شهری به زمان‌های اخیر مربوط می‌شود.

در اروپا نیز مانند آمریکا جامعه‌شناسی روستائی هنگامی به‌وجود می‌آید و توسعه می‌یابد که بدان نیاز پیدا می‌شود. بازسازی‌های بعد از جنگ، صنعتی شدن جامعه، رشد جمعیت، مهاجرت روستائیان به شهر، نیاز به تأمین اجتماعی، دگرگونی‌های سیاسی و اقتصادی سبب شدند که دولت‌ها به فکر آن بیفتند که تغییرات

اجتماعی - فرهنگی را تحت نظم و کنترل درآوردند، در نتیجه علوم اجتماعی و به همراه آن جامعه‌شناسی روی کار آمد و گسترش یافت^۱

هر چند در آمریکا ابتدا به زمینه‌های کاربردی جامعه‌شناسی اهمیت داده می‌شد، ولی بعدها جامعه‌شناسان به بررسی جنبه‌های نظری جامعه‌شناسی روستائی نیز روی می‌آوردند و در زمانی کوتاه جامعه‌شناسی روستائی رواج پیدا می‌کند و در برنامه‌های درسی بسیاری از دانشکده‌ها جای می‌گیرد

امروز جامعه‌شناسی روستائی مانند دیگر رشته‌های علمی در پهنه وسیع‌تری از جهان شناخته شده است و در بسیاری از دانشگاه‌های دنیا اعم از کشورهای صنعتی یا در حال توسعه تدریس می‌شود و تحقیقات وسیع و دامنه‌داری در زمینه مسائل روستائی انجام می‌گیرد

در ایران بررسی‌های روستائی از حدود ۴۰ سال پیش در مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران آغاز شده است

با اجراء قوانین ارضی، مهاجرت روستائیان به شهر و برقراری روابط گسترده بین شهر و ده و به دنبال آن تغییرات اجتماعی در روستاها و پیدا شدن مسایل و مشکلات متعددی در حیات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه‌های روستائی، تحقیقات روستائی متداول شده است.

جامعه‌شناسی روستائی از لحاظ توسعه نظری همواره با دشواری‌های زیادی مواجه بوده است

گذشته از محدودیت دامنه تحقیقات و کمبود مفاهیم علمی در زمینه جامعه‌شناسی روستائی، اغلب سازمان‌ها و مؤسسات دولتی بر تحقیقات روستائی نظارت داشته‌اند. از این‌رو محققان روستائی در امر تحقیق کاربردی

گنساندز، ا.ک. .جامعه‌شناسی روستائی. فریدون بدره‌ای، امیرکبیر، ۱۳۵۱، صفحه ۱۶

یا نظری همواره با دشواری‌هایی مواجه بوده‌اند و نتایج بررسی‌ها نه تنها از لحاظ کاربردی سودمند نبوده است، بلکه از جهت زمینه نظری هم جامعه‌شناسی روستائی رشد چندانی پیدا نکرده است